
Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2021:1

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2022–2024**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024, samt motioner i anknytning till skrivelsen.

Ekonomiutskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till kostnadsram för 2022 och planeringsramar för 2023–2024. Vidare ställer sig utskottet bakom kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning men vill att kyrkostyrelsen ska beakta utskottets överväganden i detta betänkande.

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2021:29 Svenska kyrkans arbete med asylsökande eftersom utskottet anser att kyrkans diakonala arbete för människor i utsatta situationer är en del av den kristna trons innersta kärna. Utskottet anser att de insatser som görs ska kvarstå och inte avvecklas så som motionärerna föreslår.

Motion 2021:32 Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan och motion 2021:34 Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering lyfter båda områden som antingen redan stämmer överens med kyrkostyrelsens planer eller så är inte området föremål för beslut i detta kyrkomöte. Utskottet finner motion 2021:34, punkt 3 intressant eftersom utskottet anser det värdefullt att få belyst och säkerställt att den gemensamma avgiften inte finansierar begravningsverksamhetens andel av de kostnader som avgiften avser att täcka och föreslår därför att kyrkomötet bifaller motion 2021:34 punkt 3.

Utskottet menar att Act Svenska kyrkan behöver ytterligare medel för att möta den nöd som pandemin orsakat i världen, samtidigt som det funnits svårigheter en längre tid i insamlingsverksamheten med anledning av restriktionerna i pandemin. Även Svenska kyrkan i utlandet har haft svårigheter under pandemin och utskottet bedömer, trots att kyrkostyrelsen under pandemin har anslagit ekonomiska medel till såväl det internationella arbetet som till verksamheten i utlandskyrkan, att det behövs en överbrygning till kommande år. Utskottet föreslår kyrkomötet därför att bifalla både motion 2021:50 och motion 2021:72.

Eftersom avkastningen på den nationella nivåns kapital har en avgörande betydelse för exempelvis kyrkunderhållsbidraget och för att täcka underskottet i utjämnings-systemet samt för att möjliggöra strategiska insatser i Svenska kyrkans verksamhet, föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2021:93. Utskottet anser dessutom att det är angeläget att ha en buffert för att säkra stöd till församlingar och pastorat i tider av nya förutsättningar och behov.

Till betänkandet finns tre reservationer, ett särskilt yttrande och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	4
Skrivelsens förslag	4
Kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1, Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024	4
Motionernas förslag	4
Motion 2021:29 av Petter Nilsson m.fl., Svenska kyrkans arbete med asylsökande	4
Motion 2021:32 av Ellionor Moberg m.fl., Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan	4
Motion 2021:34 av Anders Brunnstedt m.fl., Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering	5
Motion 2021:50 av Mats Ludvigsson och Jesper Eneroth, Stöd till Act Svenska kyrkan	5
Motion 2021:72 av Anette Nordgren m.fl., Stöd till utlandsverksamheten	5
Motion 2021:93 av Bengt Kjellgren m.fl., Extra anslag till församlingar och pastorat.....	5
Yttrande från läronämnden	5
Yttrande från andra utskott	6
Bakgrund	6
Skrivelsen.....	6
Motionerna.....	7
Utskottets överväganden	13
Verksamhetens inriktning	13
Kostnadsram 2022	15
Planeringsram 2023	16
Planeringsram 2024	16
Mål för storleken på den nationella nivåns kapital	16
Motion 2021:29 Svenska kyrkans arbete med asylsökande.....	16
Motion 2021:32 Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan.....	17
Motion 2021:34 Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering	17
Motion 2021:50 Stöd till Act Svenska kyrkan.....	17
Motion 2021:72 Stöd till utlandsverksamheten	18
Motion 2021:93 Extra anslag till församlingar och pastorat.....	18
Reservationer, särskilt yttrande och särskild mening.....	19
Bilaga 1: Läronämndens yttrande 2021:5y	21
Bilaga 2: Förvaltareutskottets yttrande 2021:1y	23

Bilaga 3: Kyrkolivsutskottets yttrande 2021:1y	25
Bilaga 4: Organisationsutskottets yttrande 2021:1y	26
Bilaga 5: Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2021:1	27
Bilaga 6: Ekumenikutskottets yttrande 2021:1y	29

E 2021:1

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån, med beaktande av utskottets överväganden i detta betänkande,
2. fastställa kostnadsram för 2022 till 3 303 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2023 till 3 274 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2024 till 3 236 miljoner kronor,
5. mål för storleken på den nationella nivåns kapital ska vara 10 miljarder kronor vid utgången av år 2021,
6. avslå motion 2021:29,
7. motion 2021:32 punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört,
8. avslå motion 2021:32 punkt 2,
9. motion 2021:32 punkt 3 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört,
10. motion 2021:32 punkt 4 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört,
11. avslå motion 2021:34 punkt 1,
12. avslå motion 2021:34 punkt 2,
13. bifalla motion 2021:34 punkt 3,
14. motion 2021:34 punkt 4 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört,
15. motion 2021:34 punkt 5 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört,
16. utöver kostnadsram för 2022 och planeringsram för 2023 bifalla motion 2021:50,
17. utöver kostnadsram för 2022 och planeringsram för 2023 bifalla motion 2021:72,
18. avslå motion 2021:93 punkt 1,
19. avslå motion 2021:93 punkt 2.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1, Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa kostnadsram för 2022 till 3 303 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2023 till 3 274 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2024 till 3 236 miljoner kronor,
5. mål för storleken på den nationella nivåns kapital ska vara 10 miljarder kronor vid utgången av år 2021.

Motionernas förslag

Motion 2021:29 av Petter Nilsson m.fl., Svenska kyrkans arbete med asylsökande

Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkans nationella nivå ska avveckla kostnader för asylaktivism.

Motion 2021:32 av Ellionor Moberg m.fl., Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan

Kyrkomötet beslutar att

1. ställa sig bakom kyrkostyrelsens förslag till inriktning som presenteras i färdplan för samverkan och digitalisering när det gäller digitalisering, gemensam it-plattform och nätverksbyggande för samverkan och säkerhet,

2. satsningen och anslutningen ska rymmas inom den sjuöringsavgift som idag betalas till nationell nivå och dess nuvarande ekonomiska ramar,
3. varje församling och pastorat beslutar om de vill ansluta till gemensamt lönecentrum eller inte,
4. de som väljer att ansluta sig till lönecentret betalar för tjänsten utifrån den volym lönehanteringsärenden man lämnar över till lönecentrat att hantera.

Motion 2021:34 av Anders Brunnstedt m.fl., Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering

Kyrkomötet beslutar att

1. anslutningen till Svenska kyrkans digitala infrastruktur ska vara obligatorisk för församlingar och pastorat,
2. anslutningen till Svenska kyrkans digitala infrastruktur för församlingar och pastorat finansieras inom ramen för den nuvarande gemensamma avgiften för nationell nivå, den s.k. sjuöringen,
3. uppdra till kyrkostyrelsen att klarlägga hur begravningsverksamheten kan ta sin del av kostnaderna för anslutning av Svenska kyrkans digitala infrastruktur.
4. anslutningen till Svenska kyrkans lönecenter ska vara frivillig för församlingar och pastorat,
5. de församlingar och pastorat som ansluter sig till Svenska kyrkans lönecenter betalar volymbaserade avgifter för de tjänster de utnyttjar.

Motion 2021:50 av Mats Ludvigsson och Jesper Eneroth, Stöd till Act Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i budgeten för 2022 samt i planen för 2023 tillföra Act Svenska kyrkan sammanlagt 40 miljoner kronor, för att kompensera intäktsbortfallet i insamlingsverksamheten till följd av pandemin 2020–2021.

Motion 2021:72 av Anette Nordgren m.fl., Stöd till utlandsverksamheten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i budgeten för 2022 samt i planen för 2023 tillföra Svenska kyrkan i utlandet sammanlagt 15 miljoner kronor för att kompensera intäktsbortfallet till följd av pandemin 2020–2021.

Motion 2021:93 av Bengt Kjellgren m.fl., Extra anslag till församlingar och pastorat

Kyrkomötet beslutar att

1. under år 2022 utbetalas från nationell nivå (eget kapital) direkt till församlingarna/pastoraten 500 miljoner kronor. Utbetalningen ska ske proportionellt efter antalet kyrkotillhöriga i respektive enhet den 31 december 2021.
2. uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa hur stor del av det extra anslaget om 500 miljoner kronor som ska tilldelas utlandsförsamlingarna.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2021:29 i Ln 2021:5y, *bilaga 1*.

Yttrande från andra utskott

Ekonomiutskottet har inbjudit samtliga utskott att yttra sig över kyrkostyrelsens skrivelse inom deras respektive sakområden. Yttranden har lämnats av förvaltar- skapsutskottet i F 2021:1y, *bilaga 2*, kyrkolivsutskottet i Kl 2021:1y, *bilaga 3*, organisationsutskottet i O 2021:1y, *bilaga 4* samt samhälls- och kulturutskottet i SK 2021:1y, *bilaga 5*. Därtill har ekumenikutskottet yttrat sig över motionerna 2021:50 och 2021:72 i Eu 2021:1y, *bilaga 6*.

Som en del av ekonomiutskottets beredning har utskottet tagit del av nämnda yttranden från andra utskott.

Bakgrund

Skrivelsen

Enligt 51 kap. 4–5 §§ kyrkoordningen ska kyrkostyrelsen varje år upprätta en budget för kommande år, som fastställs av kyrkomötet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten där intäkter, kostnader och finansiering framgår samt planeringsramar presenteras för nästkommande två år.

Skrivelsens uppställning och innehåll

Kyrkostyrelsen har i sin verksamhetsplanering utgått från den nationella nivåns uppdrag enligt kyrkoordningen och de övergripande målbilder och budgetramar kyrkomötet tidigare fastställt och beskriver i denna skrivelse verksamhetsinriktningen och större strategiska insatser under budgetperioden.

Det finns fyra bilagor till skrivelsen som bidrar till fördjupning och ökad förståelse för kyrkostyrelsens vägval. Det är Det gemensamma kapitalet – dess betydelse historiskt, idag och i framtiden (bilaga 1), Utjämningsystemet och dess finansiering (bilaga 2), Färdplan för samverkan och digitalisering (bilaga 3) samt Omvärldsbeskrivning (bilaga 4).

Kyrkostyrelsens överväganden och förslag

Kyrkans uppdrag är att räcka evangelium i ord och handling. Kyrkostyrelsens skrivelse präglas av att det är hög tid för omställning i Svenska kyrkan och för den nationella nivån. Barnen lyfts fram som viktiga här och nu och som vuxna i framtidens kyrka, en kyrka som kyrkomötet och kyrkostyrelsen påverkar genom sina ställningstaganden idag, genom ökad samverkan inom Svenska kyrkan samt samverkan med andra kyrkor och organisationer.

Kyrkostyrelsen eftersträvar ett mer hållbart samhälle såväl andligt och existentiellt som ekonomiskt, ekologiskt och socialt och dessa hållbarhetsdimensioner integreras i verksamheten när den planeras, genomförs och följs upp.

Den långsiktiga prognosen över hur ekonomin i framtiden kommer att utvecklas i Svenska kyrkan är tydlig och alarmerande. Utifrån den anser kyrkostyrelsen att det är angeläget att arbetet för en ansvarsfull kostnadsanpassning prioriteras på samtliga nivåer, så att församlingarnas resurser i första hand används till att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Minskade ekonomiska resurser i Svenska kyrkan gör att många församlingar kommer att behöva göra stora omställningar de närmaste åren, även flera stift samt den nationella nivån. Proportionerna i många församlingars sammanlagda utgifter har förskjutits så att fastighets- och administrativa kostnader tar en allt större del av försam-

lingarnas budget. Det finns församlingar som kommer att klara verksamheten ekonomiskt bra under flera år, men många församlingar tvingas redan nu att minska sin personal eller göra andra nedskärningar som påverkar arbetet med den grundläggande uppgiften. Kyrkostyrelsen menar att situationen kräver en långsiktig omställning i hela Svenska kyrkan, så att intäkterna från Svenska kyrkans medlemmar förvaltas väl genom att Svenska kyrkan i sin helhet prioriterar och utvecklar nya arbetsformer. Kyrkostyrelsen ser som sitt uppdrag att med skärpt allvar vidta påskyndade ansvarsfulla åtgärder i samarbete med stiftet för vidgad samverkan och kostnadsminskningar.

Kyrkostyrelsen gör bedömningen att målet för storleken på den nationella nivåns kapital behöver vara 10 miljarder kronor vid utgången av år 2021. Skälen till detta är att kapitalavkastningen ska kunna användas till stöd för församlingarna och vara en beredskap för oförutsedda händelser, vilket redovisas i bilaga 1. Parallellt görs regelbunden översyn och effektiviseringar på den nationella nivån. För att renodla uppgifterna för den nationella nivån har det i samarbete med stiftet påbörjats ett arbete för att den nationella nivån, trots sänkt kostnadsnivå, ska kunna fortsätta att vara en stödjande och sammanhållande kraft för hela trossamfundet.

Av dessa anledningar föreslår kyrkostyrelsen att kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationell nivå, fastställa kostnadsramen för 2022, medge planeringsramarna för 2023 och 2024 enligt förslaget i skrivelsen samt beslutar att mål för storleken på den nationella nivåns kapital ska vara 10 miljarder kronor vid utgången av år 2021.

Motionerna

Svenska kyrkans arbete med asylsökande

Arbetet med nyanlända och asylsökande har de senaste åren till stor del finansierats genom särskilda satsningar beslutade av kyrkomötet. Under 2016 avsattes 75 miljoner kronor och under de följande åren, fram till 2019, avsattes ytterligare 60 miljoner kronor per år. Medlen har främst kommit församlingar och stift till del. Fördelningen av medlen har baserats på andelen asylsökande och flyktingar i respektive stift.

Enligt tidigare beslut skulle 2019 vara sista året för denna satsning. Vid kyrkomötet 2019 fattades dock beslut om att bevilja ytterligare 25 miljoner kronor under 2020 i syfte att uppnå en mjukare utfasning av stödet. Bedömningen var att behovet av stöd till arbetet med flyktingar och nyanlända kvarstod och att gå från 60 miljoner kronor till noll kronor skulle vara en alltför tvär förändring. Satsningen har därefter avslutats och inga nya medel anslogs för 2021.

Församlingarna har använt medlen främst i en bredd av diakonala insatser. Vanligt förekommande har varit språkkaféer, samhällsinformation, rådgivning, samtalsgrupper, och fysiska aktiviteter till stöd för en meningsfull tillvaro. Kulturverksamheter, utflykter och studiebesök är också vanliga aktiviteter, liksom läxhjälp och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Även undervisning i kristen tro för konvertiter förekommer. Medlen har även använts till personalresurser av olika slag för att möjliggöra församlingarnas verksamhet.

Medlen har generellt kännetecknats av flexibilitet och behovsstyrning, vilket varit viktigt då verksamheten förändrats över tid. De senaste två tre åren har arbetet gått in i en ny fas och församlingarna ser nu ett ökat fokus på stöd till människor som står inför ett återvändande och hemlöshet, men också integration och arbetsmarknadsinsatser.

Medlen har även använts som resursförstärkning på stiftsnivå. Flera stift har anställt coacher och tjänstemän som arbetat med att på olika sätt stödja församlingarna

i deras arbete genom rådgivning, handledning, nätverksträffar, fortbildning och andra kapacitetshöjande insatser.

Medlen har haft stor betydelse för Svenska kyrkans arbete med asyl- och migrationsfrågor de senaste åren. Engagemanget för asylsökande och nyanlända har varit, och är fortfarande, stort i många församlingar. Mycket av arbetet med asylsökande och nyanlända sker inom planerad verksamhet, men med kyrkomötets tillskjutna medel har församlingarnas ambitioner kunnat höjas och fler församlingar har kunnat vara aktiva.

Medlen har bidragit till att många asylsökandes och nyanländas vardag berikats och blivit enklare tack vare aktiviteter, kontakter med svenskar och olika former av stöd. Den språkundervisning, samhällsinformation och rådgivning som bedrivits har gett bättre förutsättningar att förstå det svenska samhället och bidragit till att stärka egenmakten hos asylsökande och nyanlända. Utsattheten i gruppen är stor och många vänder sig därför till Svenska kyrkans församlingar för hjälp med även basala behov.

Arbetet har utvecklat församlingarnas diakonala profil i mötet med nya ideellt engagerade som vill bidra och med de som redan funnit en plats i församlingarnas verksamhet.

Medlen har även möjliggjort andra typer av satsningar inom området. Som exempel kan nämnas att nätverket Ett annat centrum, som består av landsbygds- och småstadsförsamlingar engagerade i arbetet med asylsökande och nyanlända, har fått del av medlen. Ett annat exempel är ett projekt tillsammans med Röda korset, som haft som syfte att förbättra kunskapen hos både medarbetare och ideella som möter och ger stöd till personer som fått avslag på sin asylansökan och står inför beslutet om att återvända.

Utöver stöd till stift och församlingar har medel avsatts till att utveckla och stärka Act Svenska kyrkans arbete med flyktingar. Medlen har i huvudsak använts till prioriterade humanitära insatser i akuta flyktingkriser, främst i östra Afrika och i Mellanöstern. Medlen har även använts till förstärkning av mer långsiktigt stöd till arbete med flyktingar och internflyktingar.

Idag ligger kyrkostyrelsens fokus på att i dialog med myndigheter och beslutsfattare bidra till en rättssäker och konventionsenlig asylprocess, omvärldsbevakning och underlättande av erfarenhetsutbyte och metoder församlingar och stift emellan. Svenska kyrkan är en av huvudmännen i Asylrättscentrum som bland annat fungerar som ett kunskapscentrum och ger juridisk rådgivning till asylsökande och deras kontaktpersoner.

Regeringen beslöt 2018 att under en treårsperiod avsätta medel för att stärka ideella organisationers insatser mot hemlöshet bland unga vuxna. Målgruppen för satsningen har varit unga vuxna som kommit till Sverige som ensamkommande barn och som nu fyllt 18 år och som befinner sig i en utsatt situation. Svenska kyrkan har under åren 2018–2020 tilldelats 5 miljoner kronor per år för dessa insatser som fördelats till stift och församlingar. Cirka 100 församlingar har fått del av medlen årligen. Medlen har främst använts till boendelösningar såsom ideella fadderhem samt psykosociala insatser eller annat diakonalt stöd för att motverka psykisk ohälsa och hemlöshet.

Kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering

Avsikten med Svenska kyrkans samverkan och digitalisering är kvalitetssäkring, kostnadseffektivitet samt ett långsiktigt hållbart kyrkoliv i hela landet.

I bilaga 3 beskrivs kyrkostyrelsens långsiktiga strategi för digitalisering och samverkan. Likaså finns den färdplan för samverkan och digitalisering som kyrkomötet

förra året uppdrog till kyrkostyrelsen att presentera till årets kyrkomöte. Färdplanen upprättades efter genomförd kartläggning i församlingar och pastorat i samarbete med stiftet och på basis av resultat och insikter i kontakt med landets församlingar och pastorat. Det som presenteras i kyrkostyrelsens färdplan går i linje med kyrkomötets tidigare fastställda inriktning för verksamheten.

Färdplanen innehåller överväganden avseende tidsplan samt investerings- och finansieringsplan för det fortsatta införandet av it-lösningar och administrativa system. Grundhållningen för fördelning av driftskostnader av gemensamma system, exempelvis Kyrkobokföringen, Kollekt- och betalsystemet, Fastighetsregistret och Kyrksam är att de täcks av gemensamma medel, medan drift av valbara system idag bekostas av användaren.

Investeringskostnaderna ryms inom beslutade ramar och finansieras av avkastningen från det gemensamma kapitalet. Exempelvis beslutade kyrkomötet 2019 om att ett gemensamt lönecenter för hela Svenska kyrkan skulle etableras till den 1 januari 2022 och ett etablerings- och uppbyggnadsarbete pågår sedan dess. Svenska kyrkans löneservice invigdes formellt i Uddevalla i maj 2021. De församlingar som väljer att ansluta sig till Svenska kyrkans löneservice betalar för tjänsten utifrån den volym av lönespecifikationer som hanteras. För varje enhet som ansluter till Svenska kyrkans löneservice desto mer ekonomiskt fördelaktigt blir det för hela Svenska kyrkan. Inriktningen är att tjänsten vid 80 procents anslutning eller senast 2030 finansieras av den gemensamma avgiften.

Kyrkostyrelsen förutsätter att övrig samverkan och digitalisering och dess driftskostnader som beskrivs i färdplanen finansieras av den gemensamma avgiften för nationell nivå från och med 2025, men beslut om avgiftens storlek ska inte fattas i årets kyrkomöte. Kyrkostyrelsen avser att återkomma till kyrkomötet i frågor som rör finansiering och kyrkoordningsändring.

Begravningsverksamheten

I begravningslagen framgår att den som är folkbokförd i Sverige ska betala en avgift för begravningsverksamheten, den så kallade begravningsavgiften. Vidare framgår i lagen att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, på grundval av huvudmännens beräknade kostnader meddelar föreskrifter om den avgiftssats enligt vilken begravningsavgift ska betalas. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen.

Avgiftssatsen ska grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader och bestäms närmare på grundval av den sammanlagda beskattningsbara inkomsten för den avgiftsskyldige. Det är Kammarkollegiet som enligt förordningen om begravningsavgift varje år fastställer begravningsavgiftssatsen efter det att Svenska kyrkan har underrättat Kammarkollegiet om respektive huvudmans beräkningar avseende begravningsverksamheten under det följande beskattningsåret.

Svenska kyrkan tog fram en modell för särredovisning av begravningsverksamhetens kostnader och intäkter i samband med relationsändringen med staten år 2000. De kostnader som inte i sin helhet går att påföra begravningsverksamheten, såsom exempelvis administrativa kostnader, fördelas ut enligt fastställda principer på bland annat begravningsverksamheten.

Principer och beskrivning av intäkter och kostnader i begravningsverksamheten finns i *Modell för särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader*. Där finns också ett kapitel som särskilt beskriver hur kostnader som är gemensamma för församlingen och begravningsverksamheten ska fördelas samt den matematiska formeln för fördelningen.

Begravningsverksamhetens kostnader hanteras därmed helt vid sidan om utjämningsystemet inom Svenska kyrkan. För det fall som kostnader ska påföras begravningsverksamheten måste detta ske inom modellen för särredovisning av kostnader och intäkter i begravningsverksamheten.

Stöd till Act Svenska kyrkan

Svenska kyrkans internationella verksamhet genomförde i maj 2019 ett namnbyte till Act Svenska kyrkan för att skapa bättre förutsättningar för insamling. Efter två år med det nya namnet visar varumärkesundersökningar en liten ökning av allmänhetens kännedom. Då kännedomen är låg, eftersom namnet är nytt, behövs fortsatta investeringar i ökad kunskap om Act Svenska kyrkan, likaså fysiska möten med engagerade och potentiella givare för att stärka både engagemang och insamling.

Inställda gudstjänster och församlingsaktiviteter under pandemin 2020–2021 har fått insamlingsverksamheten att ställa om till digitala former, men tappet i församlings- och rikskollekter har inte kunnat kompenseras. Samtidigt har allt fler församlingar och pastorat börjat anslå budgetmedel för Act Svenska kyrkans verksamhet, vilket ger en större ekonomisk stabilitet för verksamheten. Förra året anslogs drygt 20 miljoner kronor i församlingar och stift till Act Svenska kyrkans verksamhet och liknande anslag för 2021 är prognostiserat till drygt 22 miljoner kronor.

År 2020 antog Act Svenska kyrkan en tillväxtstrategi för insamling, som ska kompensera för den planerade minskningen av den nationella nivåns finansiering av den internationella verksamheten för perioden 2021–2025. Tillväxtstrategins insamlingsmål för 2020 sattes till 193 miljoner kronor och för 2021 till 206 miljoner kronor. Pandemin påverkade insamlingsaktiviteterna i församlingarna och en av effekterna innebar ett insamlingsresultat för 2020 på cirka 154 miljoner kronor, vilket innebar cirka 39 miljoner kronor mindre än vad målet var satt till det året. Enligt en mycket preliminär prognos för 2021 kommer årets insamling till Act Svenska kyrkan att landa på cirka 164 miljoner kronor, vilket i så fall skulle vara en minskning med cirka 42 miljoner kronor jämfört med målet i den reviderade tillväxtstrategin. Sammantaget innebär detta att Act Svenska kyrkan under åren 2020–2021 inte kommer att nå upp till planerade insamlingsmål i tillväxtstrategin. Resultatet kan komma att landa på ett underskott på sammanlagt drygt 80 miljoner kronor för dessa två år. Samtidigt pågår åtgärder för att minska tappet vilket kan påverka det prognosticerade insamlingsresultatet för 2021.

Act Svenska kyrkan arbetar aktivt för att bredda finansieringen för den internationella verksamheten, bland annat genom att söka medel från ambassader och stiftelser, förutom de längre avtalen med Sida och EU. Arbetet har varit framgångsrikt hittills och flera nya kontrakt med ambassader och EU har tecknats de senaste två åren. För dessa samarbeten finns krav på egeninsats, varför en expansion av denna typ av finansiering förutsätter en fortsatt hög egen insamling för Act Svenska kyrkan.

Stöd till utlandsverksamheten

Svenska kyrkan i utlandet genomgår förändring. Kyrkostyrelsens råd för Svenska kyrkan i utlandet verkar med inriktning på att församlingarna ska bli alltmer självbärande och att kyrkoråden ska ta eget ansvar för verksamhet, lokaler, personal och ekonomi. Kyrkostyrelsen kommer att i fortsatt samarbete med Visby stift, utveckla och besluta om en långsiktigt hållbar organisation för Svenska kyrkan i utlandet. Exempelvis kommer utlandsförsamlingarna att få stöd i att knyta band med kyrkor lokalt för utökad ekumenisk samverkan, till exempel när en församling inte

har möjlighet att vara arbetsgivare, kan avtal skrivas med en systerkyrka lokalt som går in i uppdraget.

Den juridiska genomgång som nyligen genomförts i utlandsförsamlingarna ska säkerställa att all verksamhet bedrivs i ändamålsenliga former och i enlighet med gällande reglering i respektive land. Tillsammans med de verksamhetsutredningar som pågår i samtliga utlandsförsamlingar kommer detta att utgöra ett sammanvägt underlag från rådet för Svenska kyrkan i utlandet till kyrkostyrelsen, som på denna grundval fattar ansvarsfulla beslut om framtiden för Svenska kyrkan i utlandet.

Svenska kyrkan i utlandet har liksom övrig insamlingsfinansierad verksamhet drabbats av minskade intäkter under pandemin, genom att den verksamhet och de sammankomster som genererar inkomster ställts in. Nedstängningarna i nästan hela världen har generellt varit betydligt mer omfattande än i Sverige. Den digitala omställning som gjorts har inte inneburit några större kostnadslättnader vad gäller personal och lokaler. Dock har flera församlingar tillåtit eller sagt upp lokalanställd personal under perioden då verksamheten gått på sparlåga vilket inneburit en del lägre kostnader.

Före pandemin hade utlandsverksamheten en insamlingsmässigt uppåtgående trend, men kollektintäkterna i Sverige och i utlandsförsamlingarna minskade med sammanlagt drygt 3 miljoner kronor mellan 2019 och 2020. Utöver detta minskade intäkterna för basarer, serveringar, försäljning och kyrkliga handlingar i utlandsförsamlingarna med drygt 14 miljoner kronor. Det är för tidigt att veta hur verksamheten utvecklas under hösten och om kollekter och andra intäkter påverkas, inte minst då kollekter i Sverige och basarer i utlandsförsamlingarna infaller i slutet på året och utgör stora intäktsposter.

Kyrkostyrelsen har efter förslag från Rådet för Svenska kyrkan i utlandet kompenenserat Svenska kyrkans utlandsförsamlingar för inkomstbortfall under pandemin genom att anslå 14 miljoner kronor under 2021. Medlen har hämtats ur de tillfälligt ökade förfogandemedel för utlandskyrkan som kyrkomötet beslutade om 2019 för åren 2020–2021.

Det egna kapitalet som gemensam resurs

För att församlingar och pastorat även i framtiden ska kunna utöva sitt grundläggande uppdrag med betydligt mindre ekonomiska resurser, är kapitalet på den nationella nivån en garant för att säkra stöd till församlingar och pastorat i tider av nya förutsättningar och behov.

Det nationella kapitalet utgör en gemensam resurs för hela trossamfundet och avkastningen på kapitalet möjliggör såväl resurser till akuta insatser som till strategiska insatser till gagn för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv i hela landet. I planerad budget är exempelvis det gemensamma kapitalets avkastning avgörande för kyrko- och underhållsbidrag och för att täcka underskottet i utjämningsystemet. Likaså för strategiska insatser för samverkan och digitalisering samt för hållbarhetsarbete.

Avkastningen på aktier är just nu hög men värdet på aktier kan pendla kraftigt och urholka kapitalet vid en kraftig börsnedgång. Det gemensamma kapitalet som förvaltas på nationell nivå utgör endast 12,6 procent av det totala kapitalet. Andra delar av kapitalet är skyddat i prästlönetillgångar, kyrkobyggnader och kyrkogårdar varav de senare dock inte genererar avkastning utan kostar i form av drift och underhåll.

Svenska kyrkan står inför stora utmaningar med minskat antal medlemmar som påverkar intäkterna samt utmaningar med en krympande ekonomi. Trenden är tydligt nedåtgående, trots insatser för att behålla medlemmar och verka för nya. Oförutsedda

händelser i omvärlden eller internt skulle dessutom kunna påverka antalet medlemmar drastiskt.

Ett långsiktigt förvaltad kapital måste klara perioder av nedgångar. Kyrkostyrelsen menar att i relation till Svenska kyrkans kapital och storlek på omsättning är det, trots ett betydande belopp, en liten reserv som föreslås. Med de framtida ekonomiska utmaningar Svenska kyrkan står inför anser därför kyrkostyrelsen att kapitalet bör vara större än det som hittills beslutats, för att kunna utgöra en uthållig ekonomisk buffert med beredskap även för oförutsedda händelser. Därför föreslår kyrkostyrelsen att målet för det egna kapitalet bör vara 10 miljarder kronor vid utgången av 2021.

Stöd för omställning och anslag till församlingar och pastorat under pandemin

Många församlingar ställde om under pandemin och anpassade sin verksamhet till en digital samtid och digitala lösningar kom på plats i majoriteten av Svenska kyrkans församlingar och pastorat. När församlingslivet så småningom återgår till mer vardagliga rutiner finns det värdefulla erfarenheter från tiden under pandemin att dra nytta av. I flera församlingar pågår redan planering för nystart med nyvunna erfarenheter.

De digitala gudstjänsterna har nått ut brett. I en enkätundersökning uppger de flesta kyrkoherdar att fler människor och nya målgrupper har deltagit i församlingarnas digitala gudstjänster, jämfört med tidigare lokala fysiska gudstjänster. En fortsättning i dessa nya arbetsformer kan få betydelse för framtida verksamhet, som exempel att begravningar även sänds digitalt så att fler kan delta. Kyrkoherdens inställning och erfarenhet från sociala medier samt stöd från kunniga medarbetare har haft betydelse för församlingarnas val att ställa om.

Kyrkostyrelsen har bidragit till att studier genomförts i hur arbetet påverkats under pandemin och erfarenheter och lärdomar har publicerats i rapporterna *Svenska kyrkan on line* som ingår i det europeiska ekumeniska forskningsprojektet *Churches Online in Time of Corona*. En annan publicerad studie är *The church of Sweden and the quest to bounce back better* som ingår i den större rapporten *Sweden Through the Crises* som Handelshögskolan i Stockholm står bakom. Andra intressanta rapporter om Svenska kyrkans verksamhet är Myndigheten för stöd till trossamfundens rapport *Andlig vård under covid-19-pandemin* samt Sveriges kristna råds rapport *Utsatthet i pandemitid – kyrkans bild 2020*.

Den nationella nivåns stöd till stift och församlingar har varit och är omfattande. Det handlar om kommunikationsinsatser, digitala utbildningar, inspiration och stöd för samverkan. Samlad information med rekommendationer för bland annat kör- och musikverksamhet, arbetet med barn och unga och gudstjänstlivet har varit omfattande, likaså påverkansarbetet gentemot beslutsfattare i samverkan med andra organisationer.

Information, rådgivning och juridiska bedömningar, till exempel i frågor om filmning och sändning av gudstjänster, sker frekvent i kombination med frågor om dataskyddsförordningen GDPR och Stim. Likaså hanteras rättsliga frågor i begravningsverksamheten i samverkan med andra samfund, begravningsbranschen, Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, huvudmännen Stockholms stad och Tranås kommun och myndigheter som Myndigheten för stöd till trossamfund.

Tidigt i pandemin etablerades funktionen *Support diakoni* för att ge stöd och tillgängliga metoder och verktyg i stift och församlingar för lokal omställning i det diakonala arbetet. Eftersom särskilda digitala förutsättningar krävs för samtal där tystnadsplikt råder, har en digital lösning med hög säkerhet utarbetats för familjerådgivningen, en tjänst som behöver fungera i kristider.

När behovet av att skydda äldre och andra riskgrupper i sina hem intensifierades, slöts en avsiktsförklaring mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges kommuner och regioner och de fem största civilsamhällesaktörerna, däribland Svenska kyrkan. Avtalets fokus var att med hjälp av ideellt engagerade säkra mat- och medicinleveranser lokalt och arbetet i församlingarna fick understöd av nationell nivå.

Kyrkostyrelsen anslog ett tillfälligt extra stiftsbidrag under 2021 på 65 miljoner kronor med anledning av förlorade intäkter och extra kostnader med anledning av pandemin, som motsvarar cirka 10 procent av den sammanlagda årliga stiftsavgiften. Stiftsbidraget fördelades på motsvarande sätt som i utjämningsystemet och stiftet har själva prioriterat hur medlen ska användas och hur församlingslivet bäst främjas i en ansträngd situation. Syftet med det extra stiftsbidraget 2021 var att skapa förutsättningar för att mildra effekterna av sänkta intäkter och kunna ställa om verksamhet till samfinansiering med andra eller verksamhet finansierad av offentliga medel.

Svenska kyrkan har under pandemin erhållit ekonomiska medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor för barn i utsatthet, till exempel ensamkommande barn, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för koordinering av arbetet inom den avsiktsförklaring som slöts med myndigheten och Sveriges kommuner och regioner samt medel från Radiohjälpen till stöd för aktiviteter i riskgrupper och bland barn och unga. Medlen har förmedlats till församlingar och pastorat under pandemin.

Svenska kyrkan har fått ytterligare 25 miljoner kronor per år 2020 och 2021 från regeringen för stödjande verksamhet med anledning av pandemin. 19 miljoner kronor per år har fördelats till stiftet enligt en fördelningsnyckel som bygger på antal medlemmar i respektive stift. Cirka 6 miljoner kronor har använts till de extra insatser den nationella nivån har genomfört till gagn för församlingar, pastorat och stift.

Två stift återlämnade vid 2020 års slut en del av dessa tilldelade medel till kyrkostyrelsen, för att det saknades möjlighet att fördela hela anslaget de erhållit. Om detta beror på att församlingar och pastorat på egen hand lyckats finansiera sin verksamhet inom budget, omfördela inom budgetram eller om kostnaderna för omställningen varit obetydliga är okänt. Oavsett har en mycket stor del av de kostnader Svenska kyrkan haft för omställning, digitalisering och utbildning bekostats av den nationella nivån genom olika stödinsatser och fortsatt stöd planeras. Likaså har flera stift erbjudit liknande stödinsatser, exempelvis utbildning och teknik- och kommunikationsstöd och detta fortsätter.

Utskottets överväganden

Verksamhetens inriktning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån, med beaktande av ekonomiutskottets överväganden i detta betänkande.

Ekonomiutskottet delar kyrkostyrelsens beskrivning av de samhällsutmaningar och den samhällsförändring som behandlas i kyrkostyrelsens omvärldsbeskrivning. En av samhällsutmaningarna, som samhälls- och kulturutskottet lyfter fram särskilt i sitt yttrande, SK 2021:1y, är den pågående digitaliseringen där Svenska kyrkans egna erfarenheter under pandemin inneburit ett digitalt språng. Digitalisering är både en utmaning och en möjlighet för hela samhället, en utveckling där Svenska kyrkan inte kan gå sina egna vägar.

Ekonomiutskottet har tagit del av kyrkostyrelsens intentioner och planerade inriktning för en hållbar kyrka, där samverkan, digitalisering och minskade kostnader över tid är några av förutsättningarna.

Kyrkostyrelsen har på ett förtjänstfullt sätt utarbetat den färdplan som kyrkomötet förra året beslutade att de skulle göra, se bilaga 3 i KsSkr 2021:1. Färdplanen innehåller investerings- och finansieringsplan för det fortsatta införandet av it-lösningar och administrativa system samt överväganden. Utskottet uppskattar den transparens som kyrkostyrelsen visar genom att beskriva de ambitioner som finns på längre sikt och som kommer till uttryck i färdplanen, även om den riktning kyrkostyrelsen väljer förutsätter att kyrkomötet längre fram fattar de nödvändiga beslut om finansiering och kyrkoordningsändring som krävs. Detta är beslut som kyrkomötet inte kan ta i år.

Utskottet uppskattar också att skrivelserna har fått en allt bättre och lättillgänglig struktur mot tidigare år, exempelvis önskar utskottet att en bilaga över kapital-situationen görs även kommande år. Utskottet konstaterar dock att kyrkostyrelsen inkluderat en del av färdplanens innehåll i den del av skrivelsen som lyfter fram kommande treårsperiod och förutsätter genom sin skrivning där att kyrkomötet ska fatta nödvändiga beslut om denna finansiering. Detta är något som utskottet framfört till kyrkostyrelsens arbetsutskott, eftersom beslut om finansiering ännu inte är beslutat samt att kyrkomötet enbart har att fastställa ramar för de närmaste tre åren. Det är också de tre åren i planeringsperioden som utskottet bygger sina överväganden på. Kyrkostyrelsen nämner i sin skrivelse att en 1-öreshöjning är en förutsättning för finansiering, men detta kan inte bli föremål för beslut förrän nästa år genom att ett förslag föreligger i kyrkomötet för en kyrkoordningsändring. Under beredningens gång har utskottet inhämtat ett skriftligt klargörande avseende kyrkostyrelsens förslag i skrivelsen. Det lyder: ”Kyrkostyrelsens förslag är att den grundläggande infrastrukturen från den 1 januari 2025 ska vara obligatorisk. Fram till den 31 december 2024 ska kostnaden för den grundläggande infrastrukturen faktureras anslutna enheter. Kyrkostyrelsen avser att återkomma till kyrkomötet med förslag om en kyrkoordningsändring att höja den gemensamma avgiften för att möjliggöra en gemensam finansiering från den 1 januari 2025”.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om att det är hög tid för omställning i Svenska kyrkan och att på samtliga nivåer förvalta medlemsintäkterna väl. Likaså är det angeläget att den nationella nivån har en ekonomi i balans till år 2025. Delar av tidsaspekterna i införandet av gemensamma systemlösningar är dock inte oproblematisk. En förändring kan bli bättre om den är frivillig, samtidigt har vi som kyrka allt att vinna på att åstadkomma gemensamma lösningar så snart som möjligt, inte minst för att öka kvaliteten och säkerheten. Om de gemensamma lösningarna fungerar bra utgör detta den bästa grunden för att fler ansluter. Allt fler församlingar inser att samverkan är viktig för att minska sårbarheten, inte minst vad gäller minimering av riskerna och ökad förmåga att upprätthålla informationssäkerhet. Denna utmaning hanteras bäst genom den kompetens och kvalitet som kan upprätthållas i gemensamma lösningar och system.

Utskottet föreslår att kyrkostyrelsen planerar för en kontinuerlig uppföljning av anslutningsgrader till de olika it-lösningarna. Diskussioner om finansiering och tidsplan kommer att föras vid kommande kyrkomöten.

Det är viktigt att uppmärksamma att de församlingar som inte ansluter till Microsoft 365 kommer att sakna tillgång till Svenska kyrkans nya intranät, som enligt uppgift kommer att lanseras under hösten 2022. Utskottet betonar att kyrkostyrelsen måste värna en sammanhållen kyrka och förutsättningen är att det finns en gemensam kommunikation, där intranätet är navet. Utskottet tar tillfället i akt att påminna om att Svenska kyrkans intranät även vänder sig till förtroendevalda.

Utskottet vill också betona att församlingens självstyre måste bestå i framtiden, vilket utskottet förstår att kyrkostyrelsen också ser som angeläget. Verksamhetsinriktning i församlingar och pastorat är något som avgörs lokalt och församlingarna ska även fortsättningsvis rekrytera och ansvara för personalen och deras insatser även om de administrativa tjänsterna utförs gemensamt i Svenska kyrkan.

Utskottet stödjer de större strategiska insatser som pågår, inte minst klimatsatsningen. Dock vill utskottet uttrycka oro för att det arbete som initierats med medel som utgår inom ramen för större satsningar stannar av när projekten avslutas. Det vore olyckligt om arbetet inom klimatområdet inte får en fortsättning när det finns så mycket kvar att göra. Förvaltarskapsutskottet menar i sitt yttrande F 2021:1y att det är nödvändigt med konkreta mål, kontrollstationer och uppföljning för att säkerställa att verksamheten ställer om i den takt som krävs. Ekonomiutskottet anser liksom förvaltarskapsutskottet att det är viktigt att säkerställa att alla delar av Svenska kyrkans verksamheter utvecklas i rätt riktning i detta avseende. Bra projekt leder till resultat och därför menar ekonomiutskottet att kyrkostyrelsen bör tydligare uttrycka vad som ska uppnås när medel fördelas till församlingar och pastorat. Det är även nödvändigt att prioritera bland de större insatser som initieras, för större effekt.

I skrivelsen framgår kort att kyrkostyrelsen planerar initiera ett antal större utredningar under planeringsperioden och har för avsikt att om några år överlämna grundligt genomarbetade beslutsförslag till kyrkomötet. Utskottet önskar att syfte och inriktning för dessa utredningar presenteras till nästa års kyrkomöte. I organisationsutskottets yttrande 2021:1y understryks vikten av att det framtida utvecklingsarbetet har sin grund i behoven på lokal nivå, vilket utskottet stödjer.

De ansträngningar som kyrkostyrelsen planerar göra i samarbete med stiftet för att i större omfattning få del av statliga och offentliga medel och andra externa medel till kyrkans verksamhet menar utskottet är bra. Utskottet vill betona vikten av Svenska kyrkan som en viktig samhällsaktör, vilket inte minst visat sig under pandemin, och att Svenska kyrkan erhållit stora summor från olika myndigheter och organisationer för sitt arbete i församlingarna. Svenska kyrkans diakonala insatser är också för många anledningen till att vara medlem i Svenska kyrkan, vilket därför är viktigt att kommunicera för att vända trenden av utträden.

Det arbete som pågår för att församlingarna i utlandskyrkan ska bli mer självbärande och att kyrkoråden ska ta eget ansvar för verksamhet, lokaler, personal och ekonomi vill utskottet framhålla som en god inriktning. Kyrkostyrelsen kommer i samarbete med Visby stift att utveckla och besluta om en långsiktigt hållbar organisation för Svenska kyrkan i utlandet, vilket utskottet ställer sig bakom.

Det som utskottet slutligen skulle vilja trycka på är vikten av god pedagogisk kommunikation för att undvika missförstånd mellan nationell nivå, stift samt församlingar och pastorat. Ett beslut kan ofta ta lång tid att kommunicera och på vägen har andra bilder av vad som gäller uppstått. I samarbete med stiftet har ett nyhetsbrev nyligen etablerats med målgruppen kyrkoherdar och kyrkorådens ordförande där den nationella nivån kan sammanfatta information som inte minst handlar om digitalisering och samverkan.

Kostnadsram 2022

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2022 till 3 303 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Planeringsram 2023

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2023 till 3 274 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Planeringsram 2024

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2024 till 3 236 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Mål för storleken på den nationella nivåns kapital

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att mål för storleken på den nationella nivåns kapital ska vara 10 miljarder kronor vid utgången av år 2021.

Ekonomiutskottet delar kyrkostyrelsens strävan att Svenska kyrkan ska ha ett eget kapital som en gemensam resurs. Den avkastning som kapitalet ger är exempelvis i år avgörande för finansiering av kyrkounderhållsbidraget och för att täcka underskottet i utjämnningssystemet samt för att möjliggöra strategiska insatser i Svenska kyrkans verksamhet. Utskottet anser i likhet med kyrkostyrelsen att det även är angeläget att ha en buffert för att säkra stöd till församlingar och pastorat i tider av nya förutsättningar och behov.

Motion 2021:29 Svenska kyrkans arbete med asylsökande

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:29.

Församlingarnas huvudsakliga verksamhet riktar sig till människor lokalt och för många församlingar och pastorat har behovet av diakonal verksamhet ökat de senaste åren. Det handlar om att möta människor i församlingens närhet och svara mot deras behov. Genom olika insatser kan Svenska kyrkans församlingar och pastorat exempelvis motverka utanförskap, genom att bidra till att de som är på flykt och söker asyl integreras i vårt samhälle den tid de är här. Utskottet känner därför stolthet över kyrkomötets initiativ 2015 med anledning av flyktingsituationen, då det beslutades om ekonomiska medel för att stödja särskilda insatser i församlingar och stift.

Utskottet menar att evangeliet och den kristna tron måste få konsekvenser. Som kristen ska du följa Jesus och leva efter den gyllene regeln. Detta tillhör den kristna trons innersta väsen. När Svenska kyrkan hjälper människor i utsatta situationer är det en följd av att vi är en kristen kyrka och att församlingarna lever i Jesu efterföljd. Vi hjälper andra människor för att vi är kristna.

En del av kyrkans diakoni är även att påvisa brister i samhället och att tala för de människor som inte kan göra sina röster hörda.

Av dessa anledningar föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2021:29.

Motion 2021:32 Kyrkostyrelsens färdplan för digitalisering och samverkan

E 2021:1

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att motion 2021:32, punkt 1 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:32, punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att motion 2021:32, punkt 3 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört.
4. Kyrkomötet beslutar att motion 2021:32, punkt 4 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört.

Utskottet menar att flera av de förslag motionärerna har i sin motion redan är tillgodosedda genom att kyrkostyrelsen har liknande ambitioner som motionärerna och de beskrivs i skrivelsen. Därför föreslår utskottet kyrkomötet att punkterna 1, 3 och 4 ska anses besvarade med vad utskottet har anfört. Varje församling och pastorat beslutar själva om de vill ansluta till Svenska kyrkans löneservice, men kyrkostyrelsen kommer att fortsätta att uppmuntra församlingar att ansluta dit, inte minst för att både kvalitet och säkerhet förbättras för Svenska kyrkan som dessutom kommer att kunna göra stora besparingar i den samlade verksamheten. De församlingar som redan nu har anslutit betalar för tjänsten utifrån volym.

Kyrkomötet ska inte i år besluta om finansiering och det finns inte heller något förslag att ta ställning till varför utskottet föreslår kyrkomötet att avslå punkt 2.

Motion 2021:34 Förändring av kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:34 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:34 punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2021:34 punkt 3.
4. Kyrkomötet beslutar att motion 2021:34 punkt 4 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört.
5. Kyrkomötet beslutar att motion 2021:34 punkt 5 ska anses besvarad med vad utskottet har anfört.

Kyrkomötet har att ta ställning till den närmaste treårsperioden och frågor som handlar om finansiering längre fram är beslut som inte kyrkomötet ska ta i år. Därför har inte utskottet diskuterat beslut som ska fattas längre fram. Flera aspekter som motionärerna lyfter fram för beslut samstämmer med kyrkostyrelsen beskrivning av den planerade verksamheten.

Utskottet anser det värdefullt att få belyst och säkerställt att den gemensamma avgiften inte finansierar begravningsverksamhetens andel av de kostnader som avgiften avser att täcka och föreslår därför att kyrkomötet bifaller motion 2021:34, punkt 3.

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2021:34, punkt 1 och 2 samt att anse punkt 4 och 5 besvarade med vad utskottet har anfört.

Motion 2021:50 Stöd till Act Svenska kyrkan

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2021:50.

Det är ett allvarligt läge i världen genom den nöd som pandemin orsakat. Under pandemin har de människor som redan är mest utsatta drabbats mest. I en värld av ökat

behov av stöd delar utskottet motionärernas önskan om att pandemin inte ska påverka Svenska kyrkans bidrag som förmedlas genom de kyrkor, organisationer och nätverk som Act Svenska kyrkan samarbetar med. Svenska kyrkan behöver fortsätta det långsiktiga arbete som pågår genom Act Svenska kyrkan.

En resursstark kyrka som Svenska kyrkan har råd med internationell diakoni. Det är oklart hur insamlingsarbetet kommer att utvecklas kommande år. Utskottet tror att det är en tillfällig nedgång i insamlingsverksamheten i Sverige i samband med pandemirestriktionerna, men behoven kvarstår globalt. Under detta år har Act Svenska kyrkan kompenseras av kyrkostyrelsen till viss del för det intäktsbortfall som drabbade verksamheten under pandemin 2020–2021. Men behoven under de kommande åren är fortsatt stora. Därför föreslår utskottet att Svenska kyrkan fortsätter stödja människor genom organisationer och kyrkor som verkar i situationer där människor är som mest utsatta efter pandemins följdverkningar.

I tider av krypande ekonomiska ramar i Svenska kyrkan måste vi så långt som möjligt stödja våra systerkyrkor och partnerorganisationer som når de människor som lever i en långt svårare situation än den Svenska kyrkan har. Ekonomin får inte vara ett hinder för arbete i de allianser och ekumeniska organisationer där globala utmaningar står i fokus.

Påpekas bör därtill det faktum att en organisations egeninsats har betydelse vid ansökningar av medel från andra organisationer, allianser och myndigheter, vilket kan påverka storleken på de ekonomiska bidrag som dessa aktörer är villiga att anslå.

Motion 2021:72 Stöd till utlandsverksamheten

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2021:72.

Utskottet konstaterar att Svenska kyrkan i utlandet har haft stora bekymmer med att samla in medel både i Sverige och i utlandskyrkorna, men att kostnader för lokaler och personal har bestått. Kyrkostyrelsen har kompenserat utlandskyrkan under de två senaste åren för detta, men utskottet bedömer ändå att det behövs ett ekonomiskt stöd för att överbrygga till åren 2022 och 2023.

Utskottet förutsätter att de pågående utredningarna om den framtida verksamhetens inriktning och organisation slutförs under 2021 och att förslaget baserat på utredningarna presenteras till kyrkomötet 2022.

Motion 2021:93 Extra anslag till församlingar och pastorat

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2021:93.

Utskottet har förståelse för motionärernas förslag, då många församlingar har en ansträngd ekonomi idag. Men utskottet konstaterar samtidigt att många församlingar har en god ekonomi och kommer att ha det så i flera år ytterligare.

Efter den tydliga bakgrundsbeskrivning och redogörelse som finns i skrivelsen samt efter de samtal som utskottet fört med kyrkostyrelsens arbetsutskott under beredningen, anser utskottet att den storlek, 10 miljarder kronor, kyrkostyrelsen föreslår på den nationella nivåns kapital vid utgången av 2021 är rimlig och därför inte ska användas på det sätt som motionärerna föreslår.

På ekonomiutskottets vägnar

Veine Backenius, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Veine Backenius, ordförande, Mats Ludvigsson, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Peter Bernövall, Marie Wojdkow, Åke Marcusson, Magnus Ek, David Lång, Bengt Kjellgren, Suzanne Fredborg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander och Bengt Bivall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Leif Nilsson, Hilka Andersson, Roger Sjöberg, Patrik Linde, Kjell Kallenberg, Victor Backström, Berith Pagels, Mats Nilsson, Fredrik Ottesen, Petter Nilsson, Björn Falkeblad, Bertil Olsson och Terence Hongslo.

Biskoparna Åke Bonnier och Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot ekonomiutskottets beslut att föreslå kyrkomötet att avslå motion 2021:29, till förmån för motionen.

David Lång

Reservation 2

Jag reserverar mig mot ekonomiutskottets beslut att föreslå kyrkomötet att bifalla motion 2021:50 Stöd till Act Svenska kyrkan. Det är inte rimligt att bifalla motionen om att täcka intäktsbortfallet för Act Svenska kyrkan utan att ha en klar bild av vad de medlen ska gå till.

David Lång

Reservation 3

Jag reserverar mig mot ekonomiutskottets beslut att föreslå kyrkomötet att avslå motion 2021:93 till förmån för motionen och hänvisar till motiveringen i särskilt yttrande.

Suzanne Fredborg

Särskilt yttrande

Nomineringsgruppen Borgerligt alternativ anser inte att en höjning av målet för eget kapital till 10 miljarder kronor är rimlig i nuläget. Dels finns inte realiserade tillgångar motsvarande 10 miljarder kronor idag, dels anser vi att kapitalet i enlighet med vår gruppmotion (2021:93) bör återföras till församlingar och pastorat där medlen gör störst nytta enligt vår mening. En rimlig nivå skulle möjligtvis kunna vara 8 miljarder kronor vid utgången av 2022.

Vidare anser vi att en höjning av den så kallade sju-öringen till åtta öre i syfte att finansiera gemensamma administrativa system är olycklig. Vi anser att det är en dålig

E 2021:1

finansieringsväg att ytterligare brandskatta kyrkans grundläggande enheter församlingar och pastorat. Att som i skrivelsen bakbinda kyrkomötet för en höjning redan nu är odemokratiskt. Detta kyrkomöte ska inte fatta beslut som ägs av framtida kyrkomöten.

Vidare är vi mycket tveksamma till skrivningar som innebär framtida åtagande längre än planeringsperioden som på sidan 17 sista stycket sista meningen där kyrkostyrelsen anger att tjänsten löneservice senast 2030 ska finansieras av den gemensamma avgiften oavsett vilken anslutningsgrad som då har uppnåtts.

Vi anser sammantaget att strävan bör vara att de gemensamma administrativa systemen ska finansieras inom ramen för kyrkostyrelsens budget utan höjning av den så kallade sju-öringen genom nödvändiga omprioriteringar i verksamheten på främst nationell nivå.

Bengt Kjellgren

Särskild mening

Jag ansluter mig till Bengt Kjellgrens särskilda yttrande.

Björn Falkeblad

Religionsdialog och mission

Läronämndens yttrande över motionerna 2021:15, 2021:23, 2021:29, 2021:44 och 2021:51

Kristna tror på en treenig Gud: skapare, frälsare och livgivare.

De apostoliska, nicenska och athanasianska trosbekännelserna inleds alla med tron på en enda Gud, som har skapat himmel och jord. Därför är det angeläget för kristna att föra dialog med gudstillbedjare i olika traditioner.

Bekännelsen till Jesus Kristus är kyrkans hjärtpunkt. Kristnas kallelse är att göra honom känd, trodd och älskad. När trosbekännelsen beskriver Sonen som ”av samma väsen som Fadern” säger detta att tron på Jesus Kristus är förbunden med tron på Gud som skapare av alla människor.

Den heliga Anden kan ge sig till känna även i andra religiösa traditioner. Därför mognar Andens frukter (Galaterbrevet 5:22–23) också utanför kyrkans sammanhang. Samtidigt finns det anledning att vara vaksam, eftersom det finns livsfientlig religiositet både i och utanför kristna sammanhang.

Utvecklingen i Svenska kyrkan när det gäller relationen mellan mission och dialog är en del av en bred rörelse i den globala kristenheten som syftar till att förena kärleken till Kristus med tron på Gud som skapat alla människor.

Detta betonas exempelvis i det internationella ekumeniska dokumentet *Charta Oecumenica*, undertecknat av företrädare för de stora kyrkofamiljerna i Konferensen för europeiska kyrkor (KEK) och Romersk-katolska kyrkan genom Europeiska biskopskonferensernas råd (CCEE):

Vi förbinder oss

- att erkänna människors och grupper religions- och samvetsfrihet och verka för att de såväl individuellt som gemensamt, privat som offentligt, får utöva sin religion eller livsåskådning inom ramen för gällande rättsregler,
- att vara öppna för samtal med alla människor av god vilja, att fullgöra gemensamma angelägenheter tillsammans med dem och vittna för dem om den kristna tron.

Begreppet ”mission” har använts på olika sätt i historien. I sitt yttrande Ln 2018:3y med hänvisning till Ln 2014:8y skriver läronämnden:

Kyrkan är redskap för Guds sändning som tar sig uttryck i församlingens uppdrag att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Detta är grunden för den missionsstrategi som ska förverkligas i varje församling och som tydliggörs i församlingsinstruktionen. Den utarbetas i samspel mellan stiftet och de lokala pastorala områdena.

Ordet mission har använts på olika sätt i kyrkans tradition. Mission kan beskrivas som uppdraget att delta i Guds mission, Guds verk i världen (*Missio Dei*). Ordet mission kan också användas om det mer specifika uppdraget att göra Jesus Kristus känd, trodd och älskad.

Det behöver alltså inte föreligga någon motsättning mellan att förkunna evangeliet om Kristus och att bejaka religionsdialog. ”En sådan dialog är inte bara förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, utan även ett sätt att ge uttryck åt denna tro.” (Ln 2011:9y)

Uppsala den 27 augusti 2021

På läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Cristina Grenholm, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Thomas Petersson, biskop Andreas Holmberg, Marta Axner Ims, Teresa Callewaert, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.

Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets yttrande 2021:1y

Verksamhet och ekonomi 2022–2024

Till ekonomiutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024

Förvaltarekapsutskottet ser positivt på de högt ställda målen att hela Svenska kyrkan ska vara klimatneutral år 2030 och i förlängningen bli fossilfri. Utskottet menar att det är nödvändigt med konkreta mål och kända kontrollstationer för uppföljning så att det säkerställs att verksamheten ställs om i den takt som krävs för att nå dessa mål. Utskottet anser att det behöver beskrivas tydligare vad som görs för att säkerställa att alla delar av kyrkans verksamhet utvecklas i rätt riktning i detta avseende. Bland de utmaningar som utskottet identifierar som särskilt stora är att klara av att värma upp de fastigheter som kyrkan förvaltar på ett klimatneutralt och fossilfritt sätt. Här kan den nationella nivån stötta både genom att verka för att staten ekonomiskt ska bidra till att värna det kyrkliga kulturarvet på ett klimatneutralt sätt och också genom att ge stöd och vägledning så att församlingarna hittar alternativa och kompletterande sätt att finansiera och genomföra den omställning som är nödvändig för en hållbar fastighetsförvaltning. En annan möjlighet är det kyrkan kan bidra med genom en hållbar förvaltning av skogen.

När det gäller värnandet av det kyrkliga kulturarvet vill förvaltarekapsutskottet betona vikten av att kyrkostyrelsen fortsätter det aktiva arbetet med att höja nivån på den kyrkoantikvariska ersättningen för att säkerställa att kyrkan även fortsättningsvis har ekonomiska förutsättningar för att förvalta detta kulturarv. Utskottet bedömer att det är angeläget att aktivt arbeta med att stärka en politisk vilja att bidra med allmänna medel till stöd för det gemensamma kulturarvet. Förtroendevalda och medarbetare i kyrkan har goda möjligheter att bidra till detta i många sammanhang. Det har visat sig att det är möjligt att skapa den typen av stöd i den allmänna opinionen och på sikt är det nödvändigt att det kyrkliga kulturarvet inte betraktas som en intern kyrklig fråga utan som en del av ett gemensamt kulturarv som Svenska kyrkan förvaltar.

Slutligen vill utskottet uttrycka sin uppskattning för att arbetet med social hållbarhet lyfts på det sätt som till exempel görs när det gäller arbetet med internationell mission och diakoni. Utskottet betonar att det är viktigt att arbetet för social hållbarhet både i Sverige och internationellt ges resurser långsiktigt och på ett sätt som kan förutses.

Digitalt sammanträde den 6 oktober 2021

På förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Camilla Persson, Sven Erik Bodén, Björn Andersson, Stefan Linderås, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Lennart Persson, Jan-Åke Isaksson, Sven Ingvar Holmgren, Ida Netzel, Margareta Carlsson, Karl-Gunnar Svensson och Leif Nordenstorm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Kicki Mattsson, Rebecca Hägg, Isak Öhrlund, Gunnel Eriksson, Lars Bryntesson, Anna Karin Hammar, Victor Månsson, Kerstin Lindh Wallin, Carin Jakobsson, Margareta Hedström, Daniel Spiik, Elisabeth Werner, Samuel Lilja, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Biskop Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2021:1y

Verksamhet och ekonomi 2022–2024

Till ekonomiutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024

Utskottet har uppfattningen att de framtidsscenarier som skrivelsen tar upp kommer att få stora konsekvenser för Svenska kyrkan. Samtidigt vill utskottet påpeka att det är församlingar som först identifierar och möter dessa utmaningar i kyrkolivet. Utskottet menar också att Svenska kyrkan står inför särskilda nya diakonala utmaningar, i spåren av covid-19, som kräver både reflektion och kompetensutveckling.

I skrivelsens målbilder nämns stödet till stiftet, ett stöd som syftar till utveckling av församlinglivet. Här anser utskottet att stöd- och servicefunktioner måste organiseras på ett sådant sätt att det bäst tjänar denna utveckling. Utskottet är av uppfattningen att Svenska kyrkan ska undvika en allt för omfattande byråkratisering och regelstyrning på detaljnivå.

Utskottet tycker det är bra att skrivelsen betonar försoningsprocessen med det samiska folket och att urfolksrätten ges utrymme. Utskottet anser vidare att den omfattande satsningen med programmet för lärande och undervisning kunde fått ett större utrymme i skrivelsen.

Digitalt sammanträde den 7 oktober 2021

På kyrkolivsutskottets vägnar

Niklas Grahn, ordförande

Peter Ekman, sekreterare

Beslutande: Niklas Grahn, ordförande, Marie Nielsén, Ronny Hansson, Lina Dahm, Peter Egardt, Amanda Carlshamre, Kent Karlsson, Agne Arnesson, Inga Alm, Ann-Christine From Utterstedt, Mats Ershammar, Karin Janfalk, Vicktoria Bagi, Torbjörn Aronson och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna Rapakko, Johannes Fransson, Sara Waldenfors, Zandra Pettersson, Kristin Molander, Lars Jakobsson, Ellionor Moberg, Tomas Fors, Christoffer Wallin, Lisa Gerenmark och David Castor.

Biskoparna Andreas Holmberg och Thomas Petersson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Organisationsutskottets yttrande 2021:1y

Verksamhet och ekonomi 2022–2024

Till ekonomiutskottet

Organisationsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024

Organisationsutskottet har ombetts att yttra sig över ovan nämnda skrivelse avseende för utskottet relevanta delar i avsnitt 7 Målbilder och verksamhetsinriktning.

Organisationsutskottet underströk i sitt yttrande O 2020:1y vikten av att den lokala nivån tillförsäkras en reell delaktighet i den pågående utvecklingsprocessen, såväl avseende digitalisering och samverkan, som avseende eventuella långsiktiga utredningar för framtidens kyrka. Organisationsutskottet kan efter att ha tagit del av kyrkostyrelsens skrivelse om Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024 konstatera att kyrkostyrelsen, på uppdrag av kyrkomötet 2020, genomfört en kartläggning av var församlingar och pastorat befinner sig i sina nuvarande planer för it-lösningar och administrativa system. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen i årets skrivelse anför att den planerar att under kommande planeringsperiod initiera och igångsätta ett antal större utredningar vill organisationsutskottet även detta år understryka vikten av att det framtida utvecklingsarbetet har sin grund i behoven på lokal nivå. Detta innebär enligt utskottets mening att det är behoven hos församlingar, i dess egenskap av den primära enheten inom Svenska kyrkan, som måste vara styrande och i fokus för framtida utvecklingsprocesser. Det betyder även att församlingarna måste ges ett betydande och reellt inflytande i dessa processer, till exempel avseende vilka konkreta utredningar som kyrkostyrelsen bör initiera.

Digitalt sammanträde den 6 oktober 2021

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Kajsa Walleng, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Roberth Krantz, Monica Lindell Rylén, Tommy Eriksson, Mattias Benke, Per Lindberg, Sven Gunnar Persson, Anette Nordgren, Håkan Widepalm, Benny Ahremark Persson, Eric Westroth, Olle Reichenberg, Elisabeth Kullenberg, Lars B Andersson och Irene Oskarsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Lars-Ola Dahlqvist, Lars G Linder, Marie Johansson, Roger Eklund, Victor Ramström, Inger Harlevi, Ann-Christin Alexius, Kristina Bäckström, Arnold Boström, Christer Bengtsson, Margareta Karlsson, Gunvor Vennberg, Olov Lindquist och Marja Sandin-Wester.

Biskoparna Åsa Nyström och Karin Johannesson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2021:1y

Verksamhet och ekonomi 2022–2024

Till ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024. Yttrandet är avgränsat till förslag som avser avsnitt 7 Målbilder och verksamhetsinriktning.

Utskottet delar kyrkostyrelsens beskrivningar av de samhällsutmaningar och den samhällsförändring som behandlas i skrivelsens omvärldsanalys. Hotet mot demokratin, en pågående klimatkris, ökade flyktingströmmar, ökad arbetslöshet och psykisk ohälsa är alla stora frågor med stor samhällspåverkan. Samtidigt ökar bristerna i välfärdssamhället där kyrkans diakonala arbete förväntas fylla en viktig funktion.

Till detta lyfter utskottet den existentiella hälsans vikt för människor och frågan om våld i nära relationer. Vi får dagliga påminnelser i medierna om att våldet finns här och nu. Ett nu och inte ett sedan. Att ha en målbild som slutrapporteras 2024, vilket anges i kyrkostyrelsens skrivelse kring Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden (KsSkr 2021:3) är inte relevant i en fråga som denna.

Bland samhällsutmaningarna lyfter utskottet särskilt den pågående digitaliseringen där kyrkans egna erfarenheter under pandemin givit ett digitalt språng. Digitaliseringen är både en utmaning och en möjlighet för hela samhället, en utveckling där Svenska kyrkan inte kan gå sina egna vägar.

När det gäller Målbild 1 om *stöd till ett levande församlingsliv* vill utskottet särskilt betona vikten av det arbete som pågår utifrån skrivelsens omvärldsanalys och det arbete som sker med analys och prognoser. Utskottet pekar särskilt på programmen Lärande och undervisning, En värld av grannar om interreligiös praktik samt Tillit och demokrati.

När det gäller Målbild 2 om *Svenska kyrkan som samhällsaktör* önskar utskottet en bredare bild av verksamheten.

När det gäller Målbild 3 om *effektivisering och digitalisering* lyfter utskottet de möjligheter och utmaningar som finns både gällande ekonomi, kompetens och förmågan att upprätthålla informationssäkerhet. Utskottet pekar särskilt på vikten av att lösa utmaningarna tillsammans i Svenska kyrkan. Samverkan är viktig för att minska sårbarheten och det är av stor betydelse att inte lämna mindre enheter inom kyrkan utanför de gemensamma lösningarna.

Digitalt sammanträde den 6 oktober 2021

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Anton Härder, ordförande, Cecilia Clausen, Ellen Leijen, Birgitta Lindén, Ann-Christine Rosengren, Sofia Rosenquist, Anders Brunnstedt, Boel Johansson, Birgit Kullingsjö, Mikael Eskilandersson, Anna-Karin Westerlund, Katarina Ramnerö Ödestad, Tomas Rosenlundh, Elisabeth Sandlund och Marja Hillerström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Gunilla Lundström, Daniel Larson, Lena Arman, Sofia Särdaqvist, Lars-Ivar Ericson, Ann-Kristin Jonäng, Anna-Karin Andersson, Eva-Mai Mineur Tynong, Kjell O Lejon, Bertil Olsson, Bengt Olsson och Staffan Bjerrhede.

Biskoparna Fredrik Modéus och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2021:1y

Verksamhet och ekonomi 2022–2024

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2021:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2022–2024 samt motionerna 2021:50 Stöd till Act Svenska kyrkan och 2021:72 Stöd till utlandsverksamheten.

Skrivelsen

Ekumenikutskottets yttrande avser de sakområden som tillhör utskottets beredningsområde.

I ekumenikutskottets yttrande förra året, Eu 2020:1y, över KsSkr 2020:1 uttryckte utskottet behovet av fortsatt stöd och engagemang i den globala ekumeniska rörelsen. Ömsesidigheten i dessa relationer är betydelsefull då även Svenska kyrkan har behov att dela och få inspiration i samarbetet med andra systerkyrkor inom den världsvida gemenskapen.

I skrivelsens målbild 2 noteras att Svenska kyrkan ser behovet av att reformera de ekumeniska organisationernas struktur, arbetssätt och finansiering för en ändamålsenlig och hållbar samverkan i framtiden. Kyrkostyrelsen avser enligt skrivelsen även att under planeringsperioden överväga hur de ekonomiska anslagen till partnerorganisationer i den ekumeniska rörelsen kan sänkas.

Utskottet är medvetet om det arbete som redan pågår, inte minst föranlett av coronapandemins konsekvenser globalt, med effektivisering genom digitalisering, kostnadsbesparingar och förändringar av arbetssätt. De ekumeniska organisationerna är viktiga i en värld där komplexa utmaningar kräver globala lösningar. För utskottet är det därför viktigt att ekonomin inte får lägga hinder i vägen för samverkan. Den ömsesidiga mötesplats som de ekumeniska organisationerna erbjuder kan svårligen ersättas om deras existens på något sätt skulle nedprioriteras.

I den ekumeniska plattformen för ekumenik och interreligiös samverkan KS 2020–1140 som kyrkostyrelsen antog i december 2020 ses Svenska kyrkans deltagande i Guds Mission (*Missio Dei*) som gränsöverskridande, lokal och världsvid på samma gång. Svenska kyrkans möte med andra kyrkor utmanar lika mycket den egna självförståelsen som kyrkornas praktiska samverkan och ömsesidiga beroende av varandra. Utskottet noterar vikten av att slutsatserna i denna av kyrkostyrelsen antagna plattform även återspeglas i målbilder och slutsatser i kyrkostyrelsens skrivelsen 2021:1 Verksamhet och ekonomi 2022–2024. Dessutom är utskottet av den uppfattningen att även verksamhet för Svenska kyrkan i utlandet kan ses som internationell ekumenik i ett lokalt församlingssammanhang.

Ekumenikutskottet önskar därför, i likhet med yttrandet Eu 2020:1y, att även i tider av krympande ekonomiska ramar inom Svenska kyrkan, så långt det är möjligt bibehålla nuvarande nivåer av medlemsavgifter, anslag, bidrag och engagemang i den ekumeniska rörelsen.

Motion 2021:50 Stöd till Act Svenska kyrkan

Med anledning av coronapandemin och restriktioner i kyrkorna, har kollekttillfällena och kollektintäkter minskat till Act Svenska kyrkan. Behoven i världen har under samma period ökat. Därför är motionens förslag att från kyrkostyrelsen bidra med 40 miljoner till det internationella arbetet mycket viktigt. Med tanke på det sparbeting som ligger på Act Svenska kyrkan behövs detta extra tillskott för att upprätthålla rimliga nivåer i det internationella arbetet.

Motion 2021:72 Stöd till utlandsverksamheten

Ekumenikutskottet vill uttrycka sin uppskattning av Svenska kyrkan i utlandet och den verksamhet som utlandsförsamlingarna bedriver. Utskottet ser det som viktigt att utlandskyrkan förblir vital och ekumeniskt aktiv på de platser där den verkar. Utskottet inser också att coronapandemin medfört ett svårt läge.

Utskottet ser framför allt behov av långsiktigt hållbar finansiering för utlandskyrkan: i vilken mån detta också kan bygga på avgifter för utrikes boende kyrkotillhöriga ligger bortom vad utskottet just nu kan överblicka. Det finns röster i utskottet för att tillstyrka motionen, utifrån att pandemin slagit hårt mot utlandsförsamlingarna och att arbetssätt utifrån genomförda utredningar på grund av pandemin ännu inte helt kunnat implementeras, men också för att avstyrka motionen, utifrån att ekonomin är ansträngd även för Svenska kyrkans församlingar i Sverige.

Digitalt sammanträde den 6 oktober 2021

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

*Stig Lundberg, Jakob Sundmark och
Magnus Evertsson, sekreterare*

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Gun Eriksson, Agneta Brendt, Klas Corbelius, Christian Bonde, Celina Falk, Ulla Birgersdotter, Karin Nodin, Jan Wahn, Marcus Lagerroos, Jerker Schmidt, Madelaine Erlandsson, Anders Nihlgård, Anders Novak och Anki Erdmann.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Erik Vikström, Britas Lennart Eriksson, Roland Samuelsson, Lars Rande, Stig Axelsson, Erik Ringheim, Malin Attervåg, Niklas Larsson, Inger Fredriksson, Emilia Persson, Gunilla Eldebro, Birgitta Axelsson Edström och Caroline Åkerhielm.

Biskop Sören Dalevi har deltagit i utskottets överläggningar.